

A rendőri korrupció és a prostitúció

Kovács István r. százados¹

Absztrakt

Az élet minden területén etikai, erkölcsi és morális kérdésekbe ütközünk, amelyeket a társadalom tagja, - egyéneként különbözőképpen -, akár ellentétes vagy megegyező módon is megválaszolhat. Az impulzusokra adott válaszok szükségképpen kételyeket ébresztenek a morális ítélet objektivitása kapcsán. Vajon ezek az impulzusok a szubjektív érzelmek kifejezését, vagy csupán a felháborodás objektív jogosságát tükrözik? Tanulmányomban a rendőri szabályzóknak tilalmazott korrupció meghatározott értékeinek gyakorlati megvalósulását kutatom. Van-e összefüggés a prostitúció és a rendőri korrupció között? A rendvédelmi szerv értékviszonya, hagyománya, szervezeti kultúrája több évtizeden át folyamatosan alakul. Az ehhez kapcsolódó erkölcsi értékeket nem lehet parancsba adni, de a kódexen keresztüli iránymutatás, az értékek megjelenítése, a hagyományok tisztelete erősíti a szervezet erkölcsi megbecsülését.

Kulcsszavak: rendőrség, erkölcs, korrupció

Abstract

We clash on all of the areas of the life into ethic, ethical and moral questions, that the society's member, - individually diversely -, may respond contrary or eventually. The answers given to the impulsions awaken doubts in connection with the objectivity of the moral judgement necessarily. Are these impulsions the expression of the subjective emotions reflected or are these impulsions the objective equity of the indignation? In my study I research the practical fruition of values defined corruption. Is there any connection between the prostitution and the corruption? The value relation, tradition, organization culture of the organization consisting in the civil service, develop continuously through more decades. The ethical values being attached it is not possible to send it in a command, but on the Codex guiding will help to strength the organisation's ethical appreciation.

Keywords: police, moral, corruptions

¹ *Budapesti Rendőr-főkapitányság, IX. kerületi Rendőrkapitányság Vizsgálati alosztályvezető, / Nemzeti Közsolgálati Egyetem Hadtudományi Doktori Iskola III. éves doktorandusz, kazuka@freemail.hu*

1. Bevezetés

Nap, mint nap találkozunk olyan hírekkel – akár cikk, akár riport formájában -, amelyek a Rendőrség, mint szervezet és a rendőr, mint munkavállaló napi feladatvégzését bírálja. A médiában megjelenő hírek nem a rendészeti területen dolgozók kimagasló teljesítményéről, hőstetteiről számolnak be, hanem rendőri túlkapásokról, hatalmi visszaélésekről és sikertelen nyomozásokról hangosak. Rendőrök, akik ártatlan embereket vernek, rendőrök, akik kenőpénzt fogadnak el, rendőrök, akik nyomozásokat szüntetnek meg és rendőrök, akik hatalmukkal visszaélve gyorshajtási bírságokat tusolnak el.² Az ilyen hírek után joggal feltéte-

² Példának okáért: A Gyulai Törvényszék mint elsőfokú bíróság a 13.B.121/2012/117. számon hivatali visszaélés, vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt több évi szabadságvesztést, mint főbüntetést és vagyonekhozást, mint mellékbüntetést rendelt el 24 személlyel szemben az alábbi tényállások alapján:

- A kialakult gyakorlatnak megfelelően II. rendű vádlott közölte XVII. rendű vádlottal, hogy a határrendész „kenőpénzt” akar, és ha nem ad, a gépkocsivezetőt visszafordítja. Az II. rendű vádlott ezen rábíró magatartás hatására XVII. rendű vádlott kérte II. rendű vádlott, hogy „10 lírát”, azaz 10 eurót adhasson a szolgálatban lévő hivatalos személynek azért, hogy őt jogkövetkezmény nélkül engedje tovább XI. rendű vádlott.
- „A kialakult gyakorlatnak megfelelően ezek után II. rendű vádlott arra bujtotta fel XIII. rendű vádlottat - miután közölte vele, hogy 8 nappal lejárt a vízuma -, hogy adjon csúszópénzt IV. rendű vádlottnak és menjen tovább. Mivel ezen a XIII. rendű vádlott neve vádlott meglepődött és ismét rákérdezett arra, hogy mit adjon és mennyit, el fogja-e fogadni a határrendész a pénzt, II. rendű vádlott megerősítette, hogy csúszópénzt adjon és 30 euró körüli összeget, amit IV. rendű vádlott el fog fogadni.”

A Miskolci Törvényszék Miskolcon, mint elsőfokú bíróság a 6.B.659/2011/34. számon bántalmazás hivatalos eljárásban, kényszerítés és más bűncselekmények miatt több évi szabadságvesztést, mint főbüntetést és közügyektől eltiltást, mint mellékbüntetést rendelt el 3 személlyel szemben az alábbi tényállások alapján:

- A kihallgatás kezdetén fiatalkorú tanú 2 tagadta a fenti nyomozásban vizsgált bűncselekmény elkövetését, továbbá a tanú 1 feljelentésében foglalt, zaklató jellegű telefonhívásokban való közreműködését is. A kihallgatás közben - azért, hogy ismerje el a nyomozásban vizsgált, feljelentésben hivatkozott cselekmények elkövetését - azzal fenyegette meg őt II. r. vádlott, hogy kilógatja az ablakon. Majd közvetlenül ezután I. r. vádlott egy ízben kézzel fiatalkorú tanú 2 arcába ütött. A kihallgatás folyamán I. r. - II. r. vádlottak fiatalkorú tanú 2 elé tárták a fenti nyomozás során beszerzett híváslistát, - melyben mobiltelefonszáma szere-

lehető, hogy az állampolgár, ha rendőrt lát, megijed, fél, ingerült lesz, és irányukba intoleranciát érez. A hatályos jogi szabályozás viszont lehetőséget biztosít arra, hogy amennyiben sérelmünkre ilyen vagy hasonló jellegű cselekményt követnek el úgy panaszt vagy akár feljelentést is tegyünk.^{3,4}

Az elmúlt évek tendenciái szerint – bár a kriminálstatisztika hazai rendszere adatgyűjtést nem folytat erre vonatkozóan – az Országos Rendőr-főkapitányság Fegyelmi Osztálya évente mintegy hét-nyolcezer főt regisztrál, akik a rendőri intézkedések ellen panasszal éltek.⁵ A panaszok túlnyomó része, a rendőri intézkedés jogszerűségével, szakszerűségével és a rendőrök az intézkedésük alatt tanúsított magatartásával kapcsolatosak.

Még érdekesebb statisztikai mutatóval rendelkezik azon panaszok száma, amelyek a bűncselekmények megvalósulása terén feljelentésül szolgálnak. 2003. és 2012. év között a hivatásos állomány 1191 tagját köztörvényes bűncselekmény elkövetésével vádoltak meg, amelyből jogerősen 410 embert mentettek fel és 781 személyt ítétek el, míg 530 személyt korrupciós bűncselekmény elkövetésével gyanúsítottak meg, majd helyeztek vád alá, amelyből jogerősen 113 embert mentettek fel és 417 személyt ítétek el.⁶ Mivel egyes adatok az új Bűn-

pelt -, mely eljárást követően fiatalkorú tanú 2 végül elismerte azt, hogy korábbi osztályfőnökét, tanú 1-et telefonon több alkalommal felhívta.

- *Fiatalkorú tanú 3 kihallgatása közben I. r. és II. r. vádlottak több ízben - pontosabban meg nem állapítható körülmények között - pofon vágták fiatalkorú tanú 3-at, valamint folyamatosan durván és fenyegetően beszéltek vele azért, hogy ismerje el a fenti számú nyomozás során vizsgált bűncselekmény elkövetését. Eljárásuk hatására fiatalkorú tanú 3 ezt követően végül elismerte, hogy kettő alkalommal felhívta telefonon korábbi osztályfőnökét, tanú 1-et. Ugyanakkor a nevezett személy sérelmére elkövetett rongálási ügyben való részvételét változtatlanul nem ismerte el. Fiatalkorú tanú 3 sértett I. r. - II. r. vádlottak fenti bántalmazása következtében a bal szemtől kissé kijebb meg nem határozott méretű bevérzést, a jobb külső szemzug mellett 1-2 cm-es vonalszerű bevérzést, továbbá mindkét járomtájon vérbőséget, enyhe duzzanatot szenvedett el. Az arc többszörös zúzódásainak, bevérzéseinek gyógy tartama egyenként és összességében nyolc napon belül. A sérülésekkel okozati összefüggésben maradandó fogyatékoság, súlyos egészségromlás kialakulása nem várható*

³ 2012. évi C. törvény – a Büntető Törvénykönyvről -, hatályba lépett: 2013. július 01-jén

⁴ 2004. évi CXL törvény - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól -, hatályba lépett: 2004. december 28-án

⁵ KARDOS Sándor István r. alezredes – A rendőri korrupció fogalmi meghatározásának és mérhetőségének problémái – Műszaki Katonai Közlöny, Budapest, XXIV. évfolyam, 2014. I. szám, p.184

⁶ Az Országos Rendőr-főkapitányság integrált ügyviteli- és ügykezelő rendszer, azaz a RobotZsaru és Neozsaru, valamint az illetékes szervezeti egység statisztikái alapján

tető Törvénykönyv hatályba lépése utániak, ezért célszerű tisztázni azt, hogy melyek lehetnek ezek a bűncselekmények. Az 1978. évi IV. törvény szerint a hivatalos személy által elkövethető köztörvényes bűncselekmények: vesztegetés, hivatali visszaélés, bántalmazás hivatalos eljárásban, kényszervallatás, jogellenes fogva tartás, befolyással üzérkedés. A 2012. évi C. törvény szerint a hivatalos személy által elkövethető köztörvényes bűncselekmények: bántalmazás hivatalos eljárásban, kényszervallatás, jogellenes fogva tartás, hivatali visszaélés, jogosulatlan titkos információgyűjtés vagy adatszerzés, jogosulatlan megbízhatósági vizsgálat végzése, befolyás vásárlása, vesztegetés, hivatali vesztegetés, vesztegetés elfogadása. (Kutatási tématerületem a prostitúció és a rendőri hatalmi visszaélések narratív szociális reprezentációi. A tématerülethez leginkább a vesztegetés, a hivatali visszaélés, a jogellenes fogva tartás, a bántalmazás hivatalis eljárásban, a kényszervallatás bűncselekmények kapcsolódhatnak.) Bene László r. dandártábornok – az akkori Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálatának vezetője - 2003-ban úgy nyilatkozott, hogy a korrupciós bűncselekmények megvalósulását valóban nagy látencia övezi – és mivel a számok becsléseken alapulnak -, így annak mértékével ő foglalkozni nem akar. Elmondta továbbá, hogy évente mintegy kétezer ember kerül a látókörükbe, a személyek 40%-nál kizárják a korrupciós bűncselekmény elkövetését, 40%-nál büntető feljelentést tesznek míg a személyek 20%-nál az ügy egyéb intézkedéssel zárul.⁷

Rendőrség strukturális átalakítását követően a Nemzeti Védelmi Szolgálat főigazgatója dr. Bolcsik Zoltán r. vezérőrnagy a *Diplomata Magazin*nak – 10 év elteltével - 2013. május 28-án arról számolt be, hogy a 2011-es évben az intézkedő rendőrök közül 163 személyt vontak ellenőrzés alá, amelynek során 1 büntetőfeljelentés született, míg 2012-es évben közterületen 124 esetben foganatosítottak ellenőrzést, amelynek során 8 büntető feljelentést tettek. A tábornok kifejtette, hogy a korrupciós bűncselekményekkel kapcsolatban 2012. évben 89 esetben 181 személy ellen indult meg büntetőeljárás, amely többszöröse az elmúlt évek tendenciáinak.⁸

Míg a jogalkalmazás szempontjából különbséget teszünk bűncselekmény, szabálysértés és fegyelemsértés között, addig az állampolgárok a sérelem mértéke és minősége között nem szortíroznak. Aggodalmuk nem alaptalan. Már egy egyszerűnek tűnő - rendőri oldalról történő -, de a társadalomra annál veszélyesebb jogsértés is felvethet és megvalósíthat súlyosabb, akár szabálysértést, akár

⁷ „...egyetlen tudomásunkra jutott cselekmény felett sem hunyhatunk szemet...” – Interjú Bene László dandártábornokkal, a Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálatának vezetőjével -, *Belügyi Szemle, A Belügyminisztérium szakmai, tudományos folyóirata, ISSN:1218-8956, 2003/9, p.149*

⁸ *Jelentős lépéseket tettünk a szervezett bűnözés visszaszorításában – Interjú Bolcsik Zoltán vezérőrnaggyal, a Nemzeti Védelmi Szolgálat főigazgatójával, Diplomata Magazin - Magyar és Angol nyelvű folyóirat, ISSN:1419-1733, 2013. XXXV. évfolyam 5. szám, pp.: 9-11*

bűncselekményt is. Az állampolgárok által benyújtott panaszt, első fokon mindig az a rendőrkapitányság bírálja el, amely állományába a sérelmezett intézkedést foganatosított rendőr tartozik. De facto olyan személy vizsgálja majd és hoz határozatot egy adott ügyben, akinek a kollégája a bepanaszolt rendőr.

Bár a hivatkozott törvények alapelvei között a részrehajló eljárás tilalma, valamint az objektivitás, mint körülmény az adott eljárás során követelmény, de az intézkedések összessége akkor is felvet pár kérdést, így például:

- Mennyire érvényesülnek az alapelvek?
- Mennyire lesz semleges a rendőr?
- Mennyire vizsgálja objektíven az adott magatartást?
- Milyen mértékben bízhat az állampolgár egy olyan jogorvoslati lehetőségben, amelyet a panaszával érintett rendőri szerv bírál el?
- Miért alakítunk ki olyan helyzetet, amelyben a kolléga feje fölött kell pálcát törni, ítélni? Megjegyezni kívánom, hogy a vezetői/parancsnoki felelősség kérdésköre nem csak az ítélezést, hanem a parancsnoki gondoskodás keretében történő feladatvégzést is felöleli. A jó vezető egyik ismérve az előítélettől mentes gondolkodás.⁹ Ez a hatályos jogi szabályozásunk szerint is helytálló, hisz: „Senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg a bűnösségét a bíróság jogerős határozatában nem állapította meg.”¹⁰

Hol húzódik az a határvonal és mennyire képes a társadalmi, civil és egyben szakmai, belső gyakorlati kollegiális elvárásoknak megfelelően a rendőr dönteni? A megfelelési kényszer mindig érvényesül. Egy demokratikus jogállamban viszont a jogszabályban foglaltaknak maradéktalanul érvényesülnie, azt az alkalmazónak érvényesítenie kell.

Az állampolgárok javarésze nincs tisztában az adott jogszabályokkal – megjegyzem nincs is rá szüksége, hogy jogismerete legyen -, jogi képviselőt pedig nem akar vagy éppen nincs lehetősége felfogadni. Így ennek tükrében a hatósági intézkedés vélt jogszerűtlensége, szakszerűtlensége vagy a rendőrök méltatlan viselkedése mindig az állampolgár szubjektív megítélésén alapszik. Azonban az nem mindig esik egybe a jogszabályban foglaltakkal, így a hiányos jogismeret újabb akadály lehet a panaszos útjában, amennyiben azt a nem megfelelő odaadással és elhivatottsággal bírálják el. A panaszok és a feljelentések valójában nem is a megélt, vélt vagy valós sérelmek orvoslására hivatottak, hanem arra, hogy a vétkeseket felelősségre vonják és megfelelő szankcióban részesüljenek. Ez az állampolgárokban szociális és pszichikai funkciót keletkeztet. Egyrészt segít abban, hogy az állampolgár a feszültségét – a jogállamiság keretein belül – leve-

⁹ DzsUPIN Ottó: *A parancsnokképzés tudományos, szakmai megalapozása és követése.*

<http://www.bm-tt.hu/assets/letolt/konyvjelzo/DOtan.pdf> (Letöltve: 2015.10.20.)

¹⁰ 1998. évi XIX. törvény – a büntetőeljárásról -, hatályba lépett 1998. július 01-jén

zesse, másrészt pedig segít abban, hogy a megtépázott önbecsülését visszaállítsa.¹¹

Vajon minden személynek joga van ahhoz, hogy panaszt vagy feljelentést tegyen? Mindenkinek a segítségkérő hangját meghalljuk?¹² Teszünk-e érte, hogy mindenkinek lehetősége legyen arra, hogy jogait érvényesíthesse? A rendőr, aki napi szinten állampolgárokkal találkozik, egy olyan testületet képvisel, és olyan szerepet tölt be, amelynek alappillére az a kapcsolat, ami a segítséget kérő személyt és a biztonságérzetet összeköti. Az egyén szubjektív biztonságérzetének sérülése hatalmas problémát generál, annak visszaépítése, újbóli megszerzése megpróbáltatásokkal teli feladatok elé állítja a rendőrséget. A biztonságérzet kialakításában nyújt segítséget a rendőrség. A megteremtésben a rendőrség szerepe megkérdőjelezhetetlen, ahogy a rendőr szerepének fontossága is megkérdőjelezhetetlen a rendőrség szakszerű és hatásos működésében.

Minden ember számára kiemelt jelentőséggel bír, hogy ha problémája adódik, ha a rendőrség hatáskörébe tartozik annak a problémának az „orvoslása”, olyan szakmailag felkészült és empátikus képességgel, rendelkező személlyel vagy személyekkel teremtsen kapcsolatot, aki segítő kezet tud és akar nyújtani a kialakult probléma megoldásához. Számos esetben előfordul, hogy az eredmény nem az előzetes elképzeléseket tükrözi, de bátran elmondhatja az állampolgár, hogy a biztonságba vetett hite erősödött és ezt annak a problémával foglalkozó személynek köszönheti, akit bátran hívhat a rend őrének.¹³

Dolgozatom elkészítése során a rendőri hatalmi visszaélések közül a korrupciós fogalmakat elemeztem. Összegyűjtöttem a XIX-XX. századra jellemző korrupciós fogalmakat, vizsgálati módszeremnek a könyvtári dokumentumgyűjtést választottam. A dolgozat végén az abból leszűrhető következtetéseket meghoztam.

¹¹ RITTER Ildikó - *Bizalmi kérdés - Kutatás a rendőri intézkedések ellen 2005-ben tett állampolgári panaszok tárgyában, A Magyar Helsinki Bizottság és a Társaság a Szabadságjogokért civil szervezetek közös projektjének keretében készült el, Magyar Helsinki Bizottság, ISBN: 9789638775719, 2008., 7-8.o.*

¹² *Példának okáért szeretném megemlíteni az Országos Rendőr-főkapitányság 29000/105/1191/ /2010. RP. számú határozatát, amelyben az állampolgár által benyújtott panasznak részben helyt adott, azonban a sértett által „megkívánt” bocsánatkérésről nem rendelkezik: A panaszos elvárt volna annyit az intézkedésben részt vevő rendőröktől, hogy – miután kiderült, hogy nem a panaszos az általuk keresett rabló – legalább bocsánatot kérjenek. A panaszos szeretné elérni, hogy ez a bocsánatkérés a rendőrség részéről utólag, írásban megtörténjen.*

¹³ SZABÓ Csaba - *A rendészeti munka szupervíziója, Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, ISSN: 1589-1674, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja, 2009., p.55*

2. Korrupció

A rendvédelem, a köz szolgálata magas követelményeket támaszt ezen hivatást vállalókkal szemben. A szakmai előírások elméleti ismeretén és professzionális gyakorlati alkalmazásán túl szigorú erkölcsi követelményeknek, hivatásetikai alapelveknek is meg kell felelni. Alapvető társadalmi igény, hogy az állami szervek munkatársai feladataikat kötelességtudóan, szakszerűen, felelősséggel végezzék. Az adott területre vonatkozó jogszabályi rendelkezések a pártatlan, előítéletektől és befolyástól mentes feladatellátás elvárásaival kiegészülve meghatározzák a hivatásos és közszolgálati dolgozók munkavégzését, mindennapjait. Az előírásoktól eltérő magatartás, a jogellenes vagy a szakmaisággal ellentétes szolgálatellátás, a személyes érdekek érvényesítése megfelelő fellépést igényel.

Kisebb-nagyobb ajándékok, előnyök, szolgáltatások elfogadása, bűnözőkkel való ellenőrizetlen kapcsolattartás nem csak az érintett szervezeti egység tisztességét, az adott szervezet egészének méltóságát veszélyezteti, hanem annak tevékenységét, feladatellátásának eredményességét is. A korrupció elleni küzdelem, az állami szervek korrupcióval szembeni ellenálló képességének erősítése közös társadalmi ügy. Ennek megfelelően meg kell előzni és meg kell akadályozni, hogy olyan személyek kerüljenek a rendvédelem, közszolgálat állományába, vagy teljesítsenek szolgálatot, akik esküjüket megszegve, hivatali helyzetükkel visszaélve, és azt kihasználva saját érdekektől vezérelve önkényes igényeket szolgálnak ki, ezáltal bűncselekményeket követnek el.

Ugyanakkor a köz érdekében, tisztességgel dolgozókat, a munkájukat az elvárásoknak megfelelően végzőket – rájuk tekintettel családtagjaikat, hozzátartozókat – meg kell óvni az ellenük intézett jogellenes támadásoktól. A rendvédelem tisztaságát, megbecsültségét, morális és szakmai tekintélyét meg kell védeni és meg kell tartani.

De mit is értünk korrupció alatt? A korrupció fogalmának feltárása során a legelső probléma, amellyel szembesülünk az az, hogy a fogalomnak nincs egyértelmű és a többség által elfogadott definíciója. A fogalmat körülvevő látencia a jelenség természetével kapcsolatos ismeretek korlátozottságát jelenti. A fogalom egységesítésének kérdéskörében széles vizsgálatot végeztem, azonban sem a hazai, sem a nemzetközi szakirodalomban nem találtam olyan definíciót, amelyet általánosságban mindenki akár – a jogászok, a közgazdászok, a társadalomkutatók, a szociológusok, stb. – konszenzusok árán, de elfogadnának.

A dolgozat elkészítése során további problémát okozott, hogy a vizsgálat tárgyát képező fogalom, a korrupció, negatív értékítéletet közvetít. Ha egy fogalmat használni szeretnénk, akkor annak megalkotása negatív, vagy pozitív értékítéletet nem közvetíthet, a szerzőnek tárgyilagosságra, az objektivitásra kell törekednie. Sajnálatos tény, hogy a laikus ember számára – köszönhetően a nagyfokú látenciának – a korrupció tabuvá válik. A korrupció egy társadalmi jelenség, nem szükségszerű, hogy az a bűnözés részévé váljon. A tapasztalatok ellenére viszont

felfedezhető, hogy a jogfejlődés korai szakaszától fogva szinte minden állam – függetlenül a hatalmi berendezkedés viszonyától – büntetőjogi jelenségnek nyilvánítja, annak szankcionálását rendeli el.

Történelmi-jogalkotási gyakorlat, hogy a korrupció jelenségének egészéből a mindenkori jogalkotás kiemel egy-egy kisebb-nagyobb részletet, és azt a büntetőjog eszközeivel büntetni rendeli. Súlyosságát az bizonyítja, hogy bármennyire is kicsi esetenként a társadalomra veszélyesség mértéke, akkor sem elhanyagolható, hogy a korrupció egészéből a törvényalkotó ezeket a részeket már olyan mértékben tartja a társadalomra veszélyesnek, hogy az büntetőjogi szankciót követel.¹⁴ Ennek vizsgálata mindig jogalkotói folyamat eredménye. A korrupció fogalmának kiindulópontját tehát a hatalom, illetve az azzal való visszaélés eleme képezi.¹⁵ Mennyire veszélyes az a cselekmény a társadalomra, eléri-e azt a szintet, amit a büntetőjog eszközeivel szankcionálni kell?

Ilyen korrupciós cselekmények a monda és vallásvilágban is megjelentek. Gondoljunk csak Júdásra, aki ezüstpénzt kapott azért, hogy Jézust elárulja, a helytartó megvesztegette, amely egyenesen az ő halálához vezetett. Századunkban a köznyelvben a korrupciót a hatalommal való visszaéléssel azonosítják, különböző előnyök megszerzése, biztosítása érdekében.

A XVIII. század végétől, a XIX. század első feléig, az uram-bátyám-komám atitúd volt az uralkodó. Ebben az időben viszonylag szűk réteg „élvezte” a korrupció előnyeit. Később, a szocialista Magyarországon a „jó elvtárs, a mi emberünk, stb.” jegyében már elég sok ember részesült a korrupció hasznából. Ugyanakkor ezek a protekciós ügyintézkedések néhány kivételtől eltekintve nem voltak igazán nagy volumenűek, viszont egyre szélesebb réteg részesült a kapcsolatok „áldásából”, mindenkinek volt valahol befolyásos ismerőse.

A 90-es években a protekciós rendszer komoly minőségi változáson esett át. A kereskedelmi bankok megjelenésével, a privatizáció megindulásával a kisebb-nagyobb szívésségekből (gépkocsi kiutalás, lakáskiutalás, egyetemi felvételi, stb.) nagy értékű, tulajdoni változást jelentő „szívésségek” lettek, amelyek nagyságrendekkel meghaladták az előző időszak juttatásait. A privatizáció kiszélesedése, a bank-, hitel- és adókonszolidáció, valamint a kárpótlás már milliárdos lehetőségeket biztosított.¹⁶

Korunkban a korrupcióról, mint társadalmi jelenségről sokkal többet kutattak, írtak a szakemberek, kriminológusok, jogászok, szociológusok, pszichológusok, stb., mint arra hiteles és eredményes választ, normát a politikusok és a jogalkotók alkottak volna. Kutatók sokasága próbálta definiálni fogalmát, megke-

¹⁴ KRŐZSEL Károly – *Korrupcióellenes küzdelem* -, *Belügyi Szemle, A Belügyminisztérium szakmai, tudományos folyóirata*, ISSN:1218-8956, 2003/9, p.63

¹⁵ HANKISS Elemér: „A korrupció” [1978] In: *Társadalmi csapdák. Diagnózisok. 2. kiadás* „Gyorsuló idő” Magvető, Budapest, 1983. p.89

¹⁶ KRŐZSEL Károly – *Korrupcióellenes küzdelem* -, *Belügyi Szemle, A Belügyminisztérium szakmai, tudományos folyóirata*, ISSN:1218-8956, 2003/9, p.62

resni kialakulását, történelmi háttereit, tipizálni fajtáit, különböző módszerekkel, vizsgálatokkal elemezni a hozzá kapcsolódó társadalmi, szociológiai jelenségeket.¹⁷ Ugyan a fogalmi meghatározások között rengeteg eltérés fedezhető fel, ugyanakkor közös pontjuk és a legtöbben egyetértenek abban, hogy a korrupció a társadalom által elítélendő magatartásforma, akár általános – közéleti -, akár hivatalos – hivatali és gazdasági – vonatkozásban tűnik fel.

A rendőrökkel kapcsolatos – hivatali - korrupció fogalmának vizsgálatakor 5 hazai és 5 nemzetközi kutató művét elemeztem. A fentiekre – leginkább, a társadalomra veszélyesség kérdéskörére, jó példa Myrdal tanulmánya. Bár a mű az 1968-as évben íródott, elavultnak egyáltalán nem tekinthető - számos, lényegi fogalmi elem megtalálható benne. Művében önzőnek és nem megfelelő magatartásnak tekinti a korrupciót. A definícióban a társadalomra veszélyesség és az intézményesült jogellenesség is, mint összetevő elemek fellelhetők.¹⁸

Punch egyik megjelent művében így fogalmaz: „...korrupció akkor történik, amikor egy hivatalnok elfogad valamit, vagy ígéretet kap valamilyen fontos előny megszerzésére vagy jutalomra...hogy megtegyen valamit, amit egyébként is kötelessége lenne...vagy kötelessége lenne nem megtenni..., hogy törvényes diszkreciót gyakoroljon helytelen okok miatt, és hogy törvénytelen eszközöket alkalmazzon jóváhagyott célok teljesítésére...”.¹⁹ Punch művében a jogellenesség mellett megjelenik a hivatali jelleg, illetőleg a célzat és a motívum, mint az előny vagy jutalom megszerzése is. E vonatkozásban viszont az előny megszerzése mellett hiányként jelentkezik a hátrány okozása is, amely párhuzamosan lenne értékelendő az előny-hátrány összefüggésében. Továbbá újítás, hogy konkrét magatartást, mint tevést és mulasztást is nevesít a korrupció megvalósulásához.

Sherman három dimenziót használ a definícióalkotásban: a hatvanas években a szociológiai „független változó”, a hetvenes években a „badlaws”, míg a nyolcvanas években a „badmen” irányzatokat. Sherman a korrupció jellege, elterjedtsége és az abban érintettek szervezettsége alapján hozta létre ezt a három dimenziót.²⁰ Mindhárom irányzat a rendőri világra vonatkozik, ám felosztását az intézményi világ bármely területére érvényesíthetjük. Nézetében a “rothadt alma” és a “rothadt kosár” szerepelnek, az előbbieket időnként és egymástól függetlenül bizonyulnak megvesztegethetőeknek, utóbbiak egymástól független, rendszeresen korrumpálható csoportok. Átható, nem szervezett korrupciónak,

¹⁷JÁRMY Tibor – *Korrupció a rendészetben-, Belügyi Szemle, A Belügyminisztérium szakmai, tudományos folyóirata, ISSN:1218-8956, 2003/9, p.137*

¹⁸MYRDAL, George – *Asian Drama: An inquiry into the poverty of nations, Vol. 3. Twentieth Century Fund, New York, 1968., p. 937*

¹⁹PUNCH, Maurice – *Policecorruption and its prevention. European Journal onCriminal Policy and Research. 2000/9., pp. : 301-324*

²⁰SHERMAN, Lawrence W. – *The Sociology and theSocial Reform of the American Policein 1950-73, In: Adrian Cohn – Eduard Viano: Police Community Relations: images, Roles, Realities, J.B.Lippincolt Company, Philadelphia, New York, San Jose, Toronto, 1974*

valamely hivatali szervezeti egységhez tartozó személyek nagy részét tekinti, akik egymástól függetlenül korrumpáltak, míg átható, szervezett korrupció akkor valósul meg, ha a társadalom minden számottevő intézményrendszere szervezeten, korrupción működik. Sherman újítása, hogy a korrupció jelenségét intézményesíti, azt szervezeten, több személy összetett magatartása is megvalósíthatja, a büntetőjog ezt a magatartásformát súlyosbító körülményként értékeli. Sherman intézményesült korrupciós modelljén keresztül megállapítható, hogy a szervezett bűnözés egyik tipikus megjelenési formája a korrupció és a megvesztegetés.

Kleinig szerint, a rendőri korrupció olyan társadalmi melléktermék, amely a közhatalmat gyakorlók személyét érintve valósít meg deviáns magatartást, és a társadalom morális és etikai értékeinek sérelmén túl minden esetben büntetőjogi konzekvenciát is tartalmaz.²¹ Kleinig újítása abból ered, hogy megállapítja, hogy a hatalmi visszaélés a közhatalmi funkción keresztül érvényesül, vagyis a köztől kapott hatalom felhasználásával az elsődleges szándékot, a magán vagy szervezeti, vagy annak valamely részét illető előnnyel kapcsolja össze.

A fogalom meghatározásának talán legszélesebb definícióját Roebuck és Barker alkották meg, akik kilenc súlyossági fokozatot, típust és dimenziót különböztettek meg [Megjegyezni kívánom, hogy e kategorizálás a korrupciós magatartások tipológiájaként egyes haza szerzők (lásd: Krémer lentebb) művében átdolgozásként is megjelent]:

- Hatalomból eredő korrupció: A rendőrök valamilyen anyagi juttatást kapnak pusztán rendőri mivoltuk okán (ingyen ital, étel, szolgáltatás)
- Jutalékok: Pénz, javak elfogadása, egy-egy üzleti ügy bizonyos személyekhez, cégekhez juttatása miatt
- Megalkuvó tolvajlás: Lopás a letartóztatottaktól, bűncselekmény helyszínén
- Lerázók: vesztegetési pénz elfogadása azért, hogy ne nyomozzanak bizonyos ügyekben, ne tartóztasson le, ne foglalja le valaki tulajdonát
- Törvénytelen cselekedetek védelme: Ilyen tetteket elkövetők védelme (különösen prostitúció, kábítószer, pornóipar)
- A fix: Bűnügyi nyomozások, közlekedési szabálysértések eltussolása
- Közvetlen bűncselekmény: ha egy rendőr bűncselekményt követ el, amely az adott rendőri egység normáin túl a társadalmi normákat is áthágja
- Belső elszámolások: A szervezeten belül elérhető előjogokat (nyaralás, előléptetés, stb.) megvásárolnak, cserélnek, eladnak

²¹ HEFFERNAN, William C. - KLEINIG, John - SAXONHOUSE, Arlene W. - EUBEN, J Peter - CANTOR, Paul - BURTT, Shelley - LOWENSTEIN, Daniel: *Private and Public Corruption*, Rowman & Littlefield Publishers, London, ISBN: 978-074-253-492-6, pp. :249-270

- Hámozás vagy kitömés: Bizonyítékok gyártása, kiegészítése, különösen, de nem kizárólag kábítószeres ügyekben.²²

A valódi újítás és nemzetközi szinten talán a legelfogadottabb definíciós megfogalmazás a fent említett szerzők tollából származik. Az újítás egyrészt a konkretizált magatartás típusokban, másrészt a kategóriák megalkotásában rejlik. Az általuk széles körben kategorizált elkövetői magatartások segítenek a korrupciós cselekmények behatárolásában. A laikus számára is egyértelművé válik a cselekmények társadalomra veszélyessége, valamint az, hogy mely magatartások tilalmának megszegése válik bűncselekménnyé. A korrupciós dimenziók alkalmazása arra, hogy a hatalmi visszaéléseket rendszerezzük és azok ellen, azok megszüntetésére megfelelő stratégiákat dolgozzunk ki. A rendőri korrupció teljes körű azonosítása azért is fontos, mert a rendőrök munkája nem összehasonlítható más az igazságszolgáltatás vagy közszférában dolgozók munkájával, hiszen legfontosabb tulajdonságuk a közhatalom gyakorlása, az állam végrehajtó, jogérvényesítő szankciórendszerének megjelenítése. Ez a megállapítás persze más, az államtól kapott közhatalom birtokában, a rendészet más ágazataira is igaz lehet. A dolgozat azonban a rendőrség hivatásos állományában dolgozókat érinti. A rendőri korrupciót az az ismérv teszi különbbé, hogy gyakorlatilag az állam büntetőjogi igényérvényesítése kerül veszélybe, amely a közhatalom, az állam közintézményeinek közvetett sérelmével jár együtt.

Hazai vonatkozásban több neves kutató definícióját elemeztem. Többek között Krémer, Kránitz, Pap, Jármay és Fogarasi írásait. Pap nemes egyszerűséggel, arra a következtetésre jutott, hogy, aki hatalmat gyakorol – amint lehetősége lesz rá -, azzal vissza fog élni.²³ Fogalomalkotása meglehetősen előítéletes, hiszen arra számos más – társadalmi, jogi, szociológiai, stb. – háttér tanulmányt kellene folytatni, hogy megállapíthassuk a korrupció kiváltó okait, illetőleg a személy egyes hatalmi visszaéléssel kapcsolatos „hajlamait”. Az eleve elrendelés és elrendeltetés számos nemzetközi és hazai jogszabályba ütközik, emberi jogi kérdéskört feszeget, így nem képezheti semmilyen szabályozás alapját. Példának okáért „Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata”, vagy az 1993. évi XXXI. törvény - az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről -.^{24,25} Kránitz Mariann a nemzetközi példákhoz hasonlóan

²² ROEBUCK, Jonah – BARKER, Thomas – *Atypology of policecorruption. Socialproblems, 1974/21., 423-27. old.*

²³ PAP András László - *Megjegyzések a rendőrségi korrupció strukturális kérdéseire, Belügyi Szemle, A Belügyminisztérium szakmai, tudományos folyóirata, ISSN:1218-8956, 1998/10, p.37*

²⁴ *Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, kihirdetve: 1948. december 10.*

hét pontban rögzíti a korrupcióval – rendőri korrupcióval – kapcsolatos elemeket:

- eltérő, de lényegében összefüggő jelenségszintek,
- komplex, három szinten megvalósuló társadalmi jelenség,
- általános szint: tömegjelenség és társadalmi produktum,
- elosztási rend korrekciója,
- különös szint, ahogyan egy-egy társadalmi csoport jellemzően alanyává válik,
- két fél (aktív-passzív) interakciója,
- önállóság, láncreakció, immanens újratermelődés, ellentmondások, mint lényegi elemek.²⁶

Megfogalmazása igen komplex, összetett. Szinteket különböztet meg, a különbözőséget az aktív és passzív fél, valamint a társadalom tagjai és a hatóságok között látja. A korrupciót a szerző újratermelő, véget nem érő jelenségnek tartja, amely társadalmi szinteken eltérő módon, de megvalósul. Lényegi eleme többek között az önállóság, amely egy láncreakciót indít be az emberek – hatalmi viszonyban állók és állampolgárok – között.

Jármy - csatlakozva Kránitzhoz - a rendőri korrupciónál számos más tényező mellett, a rendőrség alulfinanszírozottságában látja a korrupcióra való rászorultság mértékét, illetőleg, hogy egy hivatalnok profitot termelő cég, gazdasági társaság, magánszemély támogatását finanszírozza.²⁷

Krémer a rendőri korrupció kutatásának egyik jelentős alakja. Művében négy vonulatot nevesít a rendőri korrupcióval kapcsolatosan, amely – néhány változtatástól eltekintve – kísértetiesen hasonlít a Barker féle nemzetközi modellre:

- rohadt almák: egyedi esetek, időnként, alkalmanként megtévedtek
- rohadt kosarak: rendszeres, mindennapi gyakorlattá vált, csoportokban meglévő visszaélések
- tömeges: ahol már nem csak a közép-, hanem a felsővezetők is érintettek, ám a szervezetség jelei nélkül valósul meg
- totális: amikor az előbbieken túl hierarchizált feladat- és munkamegosztást ismerő korrumpáltságról beszélünk.

²⁵ 1993. évi XXXI. törvény - az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről -, kihirdetve: 1950. november 04-én

²⁶ KRÁNITZ Mariann – A korrupció. In: Gönczöl-Korinek-Lévai (szerk.): *Kriminológiai ismeretek – Bűnözés – Bűnözéskontroll*. Corvina, 1996, pp. :173-178

²⁷ JÁRMY Tibor – *Korrupció a rendészetben-*, *Belügyi Szemle, A Belügyminisztérium szakmai, tudományos folyóirata, ISSN:1218-8956, 2003/9, p.141*

A külföldi kutatók és a nemzetközi eredmények figyelembevételével, Krémer négy különböző formát alkotott meg: hatalmi korrupció, protekcionizmus-haszonszerzés, alkalmi lopások bűncselekmény helyszínén és jogellenes tevékenység védelme vagy fedezése.²⁸ A csoportok szortírozása könnyedén lehetővé teszi a korrupcióval kapcsolatos magatartások beskatulyázását és beazonosítását. A dolgozatban felhasznált források műveinek tanulmányozása során olyan modellt nem találtam, amely teljes összhangban lenne a nemzetközi szabályozással, illetőleg a jogharmonizációval kapcsolatosan az eljárás során ne merülne fel kételey.²⁹

Vizsgálatom során – ahogy azt korábban is megjegyeztem – olyan egységes korrupcióval kapcsolatos fogalom még nem került definiálásra, amelyet nemzetközi és hazai szinten mindenki, általánosan elfogadna. Adott tehát egy jelenség, amelyről sok tényállítás és legalább ennyi cáfolat látott napvilágot, ám a világ társadalmi képtelenek autentikus statisztikai adatokkal szolgálni, netán a látenciát megbecsülni, sem pedig professzionálisan szankcionálni, elkövetőit izolálni, vagy akár a korrupciót megelőzni. Ennek számos oka, például az eltérő társadalmi berendezkedés, gazdasági, földrajzi helyzet is.

Vizsgálatom során a legnagyobb segítséget Fogarasi Mihály PhD. szakpszichológustól, a Nemzeti Közszerződési Egyetem főiskolai docensétől kaptam, aki a rendőri hatalmi visszaélések, a rendőri korrupció hazai kutatásának egyik legkiemelkedőbb szaktektentélye. Több művének elemzése, értékelése és tanulmányozása eredményeképpen megállapítható, hogy – a pszichológia eszközeivel – nem csupán a fogalom meghatározására fektet nagy hangsúlyt, hanem annak okairól, körülményeiről és az azzal érintett személyek attitűdjeiről is átfogó képet alkot.

A rendőrség kitűnő illusztrációja, példája lehet az olyan társadalmi formációk működésének, melyek széles körű hatalmi bázisra támaszkodva, a hatalma alá vontaktól többé-kevésbé elkülönülően, zárt, befelé élő módon léteznek. A rendőrség ebben az esetben tehát csak helyszíne, terepe annak a munkának, amely segítségével feltérképezhetőek az ilyen szociális rendszerek. A szerző szerint, amennyiben igazán a mélyére szeretnénk hatolni valamely társas jelenségnek, le akarjuk írni annak mibenlétét, szerkezetét és funkcionális jellegzetességeit, dinamikáját, akkor a legjobb, amit tehetünk, ha a vizsgálni kívántak körében élő, létező saját valóságértelmezéseiket ismerjük meg. A belső világukat, a belső

²⁸ KRÉMER Ferenc – *A rendőri szubkultúra és a korrupció néhány problémája*, *Belügyi Szemle*, A Belügyminisztérium szakmai, tudományos folyóirata, ISSN:1218-8956, 1998/10, pp. :34-53

²⁹ 1999. évi LXXV. törvény - a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról -, hatályba lépett: 1999. július 05-én

nézetüket térképezzük fel, azt a valóságot, azt a realitást, amely a célba vett társas közegben szociális konstrukció révén jött létre és ott érvényes.

Ekképpen „mi” is – alkalmasint kívülálló – megtudhatjuk, hogy az érintettek számára mit jelent a vizsgálandó szociális jelenségkör. Mi és milyen az ő realitásuk, valóság-összetevőjük a célba vett kérdéskörben. Ez, és csak ez a valóság lesz az a keret amelyhez alkalmazkodnak, viszonyulnak, amely érzelmeket és döntéseket generálhat, amely adott esetben az emberi viszonylatok sokféleségét alakíthatja. Éppen ezért, amennyiben valóban érdemi információkhoz akarunk jutni – esetünkben a rendőri visszaélések; és ezen keresztül valamely széleskörű, legitim hatalomérvényesítéssel bíró, hierarchikus felépítésű, zárt, formális döntéshozó szervezet visszaéléseinek természetéről –, akkor a kutatói feladat a rendőrök körében megosztottan létező, visszaéléseikről és azok lehetőségeiről alkotott szociális reprezentációik felderítése.

A szerző a definíció problematikáját tekintve arra a következtetésre jutott, mely szerint a mai – nem jogi szempontú – rendőri korrupció kutatások vezérfonalaként szolgáló és fogalmi kapaszkodót nyújtó rendőri korrupció szemlélet:

- Messze szélesebb körű rendőri cselekvésmódokat ölel fel, mint az egysíkú megvesztegetés = korrupció értelmezés;
- A nyereség / haszon fogalma ekképpen túlmegegy a pusztán anyagi jellegű (pénz vagy egyéb materiális javak) haszonszerzés értelmén és magába foglalhatja pl. a státusz, befolyás, presztízs, támogatás megszerzésének lehetőségét. Sőt, nem zárja ki bármely érzelmi, akár morális, lelkiismereti előnyök – hasznok bevonását sem;
- A meglehetősen széles körben élő vélekedéssel szemben egyáltalán nem úgy tekint a korrupcióra, hogy annak megvalósulásához legalább két ember interakciójára lenne szükség: az egyik a vesztegető, a másik a megvesztegetett pozíciójában. Ellenkezőleg, nagyon sok rendőri korrupcióforma létrejötté során a rendőr egyedüli, tehát mindenfajta interperszonális elemet nélkülöző akciójáról van szó.³⁰

A magyar közfelfogásban a passzív és aktív megvesztegetés mint a korrupció teljes jelenségtartományát lefedő értelmezés az uralkodó. E szerint a lakosság többsége számára „graduális kategóriaként” jelenik meg a korrupció, különbséget téve „kis és nagy korrupció között” – azaz kis és nagy ellenszolgáltatás ellenében kapható – nyújtható előnyszerzés között.

Az aktív megvesztegetés fogalma alatt leginkább azt a korrupzív mozzanatot értjük, amikor a döntési helyzetben lévő hivatalos személy ellenszolgáltatást

³⁰ FOGARASI Mihály - *A rendőri visszaélések szociális reprezentációi, Ph.D. értekezés tézisei, Témavezető László János, DSc, Pécsi Tudományegyetem, Pszichológia Doktori Iskola, 2004., pp. :10-15*

kér/követel a másik féltől, annak érdekében, hogy ügyében a számára kedvező döntést hozza meg. A magyar rendőrök körében anyagi haszonszerzéssel együtt járó, azt feltételező mozzanatok jelenlétével rendőri korrupciónaként reprezentálódhatnak az alábbi viselkedésformák:

- megvesztegetések kérése – elfogadása (közte: zsebre bírságolás),
- kikényszerítés – zsarolás (közte: zsebre bírságolás),
- önzetlen felajánlások elfogadása, részben és inkább korrupciónak számítanak a "köztörvényes" csoport alá sorolható bűncselekmények (lopás, olajszőkítésben való részvétel, rablás, betörés, kábítószerrel visszaélés, csempészet), valamint a privilégium-teremtő esetek zöme.

Az állampolgárok a nem anyagi jellegű, vagy nem a rendőrnek magának személyes anyagi nyereségeket eredményező viselkedési módokat éppúgy korrupciónaként élik meg: mint a rendőrök rendőrségen hivatalosan intézendő, ügyesbajos dolgainak kollégáik közreműködésével történő soron kívüli intézése – persze kölcsönösségi alapon. De szintén korruptnak tekinthetők azon megnyilvánulások, amikor a rendőr úgy érzi, olyan magatartásokat is megengedhet magának, amelyeket egy civil nem: pl. ittas vezetés, gyorsajtás stb. A passzív megvesztegetés egyik esete például, amikor ügye kedvezőbb elbírálása érdekében valaki pénzt vagy egyéb javakat kínál fel a döntési helyzetben lévőnek. E korruptív akciók illegálisak és jellemzően valamely személyes haszon elérését célozzák.³¹

3. Következtetések

A Rendőrség életében szerepet játszó korrupció komoly problémát jelent minden olyan demokratikusan berendezkedett állam számára, amelynek tartóoszlopai alkotmányos pillérek. A rendőri hatalmi visszaélés, élén a korrupcióval képes aláásni a rendvédelem legitimitását. Az elkövetett jogellenes cselekmények rombolják és minősítik a szervezeti struktúrát, csökkentik az egyének rendőrségbe vetett bizalmát és megsemmisítik azokat az értékeket, amelyeket a rendőr feladatainak teljesítése során megszerezhet, így a hivatás sosem válhat elfogadottá és megbecsültté. A korrupció súlyosan rombolja egy adott társadalom szövetekét, aláassa az emberek társadalmi intézményrendszerekbe vetett hitét és ezen keresztül lerontja a köz morális állapotát. Különösen így van ez, ha a törvényes rend fenntartására létrehozott intézményrendszer egyik eleme, a Rendőrség és annak tagjai mutatkoznak korruptnak.³²

³¹ FOGARASI Mihály PhD. - *Rendőri struktúrák önreflexiói, Magyar Rendészet, ISSN 1416-3845, IX. évfolyam/3-4 szám, 2009., pp. :26-32*

³² FOGARASI Mihály PhD – *Rendőrség és korrupció, Rendvédelmi Füzetek, Budapest, Rendőrtisztviselői Főiskola, 2000/35. szám, p.3*

A rendőröknek szükségük van arra, hogy újra megtanítsuk nekik, hogy miért is választották e hivatást. Az intravertált és extravertált okok – vonzó fizetés, rendfokozati előléptetés, társadalmi szerepvállalás, felelősségvállalás, stb. – újraértelmezése válhat szükségessé. Bármely szintű és formájú rendőri korrupció tevékenység felderítéséhez, valamint a téma megismeréséhez elengedhetetlen az, hogy a cselekmények jellemzőit, előfordulási gyakoriságukat, elkövetési tendenciáit, kiváltó okait ismerjük. Ez viszont a látenciának köszönhetően nem mindig kivitelezhető. Mérhetőség nélkül a rendőri korrupció nem vizsgálható, nem felderíthető, nem megelőzhető.

A korrupció leküzdése egy rendkívül hosszú folyamat, melyben segíthet, ha például nagy hangsúlyt fektetünk a preventív intézkedésekre. Fel kell használnunk a korrupció elleni küzdelem fellépésében a nemzetközi szervezetek ajánlásait, azokat a jogharmonizáció keretein belül be kell építeni a hazai joganyagainkba. Például az új Büntető Törvénykönyvünk vesztegetés tényállása az OECD ajánlására épül.

A bűn egyidős a társadalommal, annak megjelenési formája változatos és örökkévaló. A bűncselekményeket megszüntetni nem tudjuk, azonban egy jól felépített, gördülékeny és összpontosított intézkedésterffel, stratégiával törekedhetünk arra, hogy a bűncselekmények számát csökkenthessük, a bűnelkövetőket elfoghassuk és majd - a megfelelő szerven keresztül - a megfelelő szankcióban részesíthessük.

Felhasznált Irodalom:

- „...egyetlen tudomásunkra jutott cselekmény felett sem hunyhatunk szemet...” – Interjú Bene László dandártábornokkal, a Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálatának vezetőjével -, Belügyi Szemle, A Belügyminisztérium szakmai, tudományos folyóirata, ISSN:1218-8956, 2003/9, p.149
- DZSUPIN Ottó: A parancsnokképzés tudományos, szakmai megalapozása és követése. <http://www.bm-tt.hu/assets/letolt/konyvjelzo/D0tan.pdf>
- FOGARASI Mihály - A rendőri visszaélések szociális reprezentációi, Ph.D. értekezés tézisei, Témavezető László János, DSc, Pécsi Tudományegyetem, Pszichológia Doktori Iskola, 2004.
- FOGARASI Mihály Ph.D. - Rendőri struktúrák önreflexiói, Magyar Rendészet, ISSN 1416-3845, IX. évfolyam/3-4 szám, 2009.
- FOGARASI Mihály PhD – Rendőrség és korrupció, Rendvédelmi Füzetek, Budapest, Rendőrtisztai Főiskola, 2000/35. szám
- MYRDAL, George – AsianDrama: inquiry into the poverty of nations, Vol. 3. Twentieth Century Fund, New York, 1968.
- HANKISS Elemér: „A korrupció” [1978] In: Társadalmi csapdák. Diagnózisok. 2. kiadás „Gyorsuló idő” Magvető, Budapest, 1983
- JÁRMY Tibor – Korrupció a rendészetben-, Belügyi Szemle, A Belügyminisztérium szakmai, tudományos folyóirata, ISSN:1218-8956, 2003/9
- JÁRMY Tibor – Korrupció a rendészetben-, Belügyi Szemle, A Belügyminisztérium szakmai, tudományos folyóirata, ISSN:1218-8956, 2003/9
- Jelentős lépéseket tettünk a szervezett bűnözés visszaszorításában – Interjú Bolcsik Zoltán vezérőrnaggyal, a Nemzeti Védelmi Szolgálat főigazgatójával, Diplomata Magazin - Magyar és Angol nyelvű folyóirat, ISSN:1419-1733, 2013. XXXV. évfolyam 5. szám, 9-11. old.
- ROEBUCK, Jonah – BARKER, Thomas – A typology of police corruption. Social problems, 1974/21
- KARDOS Sándor István r. alezredes – A rendőri korrupció fogalmi meghatározásának és mérhetőségének problémái – Műszaki katonai Közlöny, Budapest, XXIV. évfolyam, 2014/1
- KRÁNITZ Mariann – A korrupció. In: Gönczöl-Korinek-Lévai (szerk.): kriminológiai ismeretek – Bűnözés – Bűnözéskontroll. Corvina, 1996
- KRÉMER Ferenc – A rendőri szubkultúra és a korrupció néhány problémája, Belügyi Szemle, A Belügyminisztérium szakmai, tudományos folyóirata, ISSN:1218-8956, 1998/10
- KRŐZSEL Károly – Korrupcióellenes küzdelem -, Belügyi Szemle, A Belügyminisztérium szakmai, tudományos folyóirata, ISSN:1218-8956, 2003/9
- LÁSZLÓ János - A mai pszichológia emberképe, Budapest, Magyar Tudomány, 2005/11, ISSN 0025-0325
- SHERMAN, Lawrence W. – The Sociology and the Social Reform of the American Police in 1950-73, In: Adrian Cohn – eduardViano:

- policeCommunity Relations: images, Roles, Realities, J.B.LippincottCompany, Philadelphia, New York, San Jose, Toronto, 1974
- PUNCH, Maurice – Policecorruption and itsprevention. European Journal onCriminal Policy and Research. 2000/9
 - PAP András László - Megjegyzések a rendőrségi korrupció strukturális kérdéseire, Belügyi Szemle, A Belügyminisztérium szakmai, tudományos folyóirata, ISSN:1218-8956, 1998/10
 - RITTER Ildikó - Bizalmi kérdés - Kutatás a rendőri intézkedések ellen 2005-ben tett állampolgári panaszok tárgyában, A Magyar Helsinki Bizottság és a Társaság a Szabadságjogokért civil szervezetek közös projektjének keretében készült el, Magyar Helsinki Bizottság, ISBN: 9789638775719, 2008
 - SZABÓ Csaba - A rendészeti munka szupervíziója, Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, ISSN: 1589-1674, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja, 2009., 55. old.
 - HEFFERNAN William C. , KLEINIG John , SAXONHOUSE Arlene W. , EUBEN Peter J., CANTOR Paul , BURTT Shelley, LOWENSTEIN Daniel: Private and Public Corruption, Rowman & Littlefield Publishers, London, ISBN: 978-074-253-492-6

Jogszabályok:

- 13.B.121/2012/117 számú ítélet
- 1993. évi XXXI. törvény - az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről -, kihirdetve: 1950. november 04-én
- 1998. évi XIX. törvény – a Büntetőeljárásról -, kihirdetve: 1998. július 01-jén
- 1999. évi LXXV. törvény - a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról -, hatályba lépett: 1999. július 05-én
- 2004. évi CXL törvény - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól -, hatályba lépett: 2004. december 28-án
- 2012. évi C. törvény – a Büntető Törvénykönyvről -, hatályba lépett: 2013. július 01-jén
- 29000/105/1191/ /2010. RP. ORFK határozat
- 6.B.659/2011/34 számú ítélet
- Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, kihirdetve: 1948. december 10.